

Återgång till arbete för huvud- och halscanceröverlevare

Hedvig Olander¹, Göran Laurell¹, Ylva Tiblom Ehrsson¹

¹ Institutionen för kirurgiska vetenskaper. Enheten för Öron-, näs- och halssjukdomar, Uppsala Universitet

Syfte: Att återgå till arbete har visat sig vara en utmaning för många huvud- och halscanceröverlevare. Syftet med denna studie var att undersöka frekvensen av återgång i arbete och identifiera underlättande och hindrande faktorer.

Metod: Sociodemografiska, medicinska och arbetsrelaterade data samlades in före start av behandling och 3, 12 och 24 månader efter avslutad behandling.

Resultat: 263 deltagare i åldern 22–64 år inkluderades. 222 arbetade vid tidpunkten för inklusionen, 14 var arbetslösa och 27 pensionerade. Dessa pensionärer exkluderades från studien. 111 av 236 deltagare (47%) arbetade vid tremånadersuppföljningen och vid tolv månadersuppföljningen arbetade 155 av 236 (65,7%) deltagare. Efter 24 månader var 119 av 236 (45,2%) deltagare i arbete, ytterligare 21 deltagare hade gått i pension, 13 avlidit och 15 var sjukskrivna.

Den genomsnittliga behandlingstiden var signifikant längre ($p=0,0018$) för dem som inte återgått i arbete jämfört med dem som återgått vid tremånadersuppföljningen. I gruppen deltagare som inte återgått i arbete hade fler behandlats för stadium 3-4 huvud- och halscancer jämfört med de som återgick till arbete (46,4 % vs 22,6 %). Ingen signifikant skillnad i behandlingstid sågs mellan de som inte var i arbete och de som var i arbete vid tolv månadersuppföljningen. De som återgått i arbete vid 12-månadersuppföljningen levde oftare i ett förhållande, hade avslutat högre utbildning och de flesta hade behandlats för stadium 1–2 huvud- och halscancer ($n=111$ av 155, 71,6%).

Slutsats: Lång behandlingstid är förknippad med mindre frekvent tidig återgång till arbete. Sociodemografiska faktorer är indikatorer på ökad risk att inte återgå till arbete.